

167

Les frontisses

(ALDC, II, 236. Les frontisses)

El mot més general i genuí és *frontisses*, amb la var. sonoritzada *fronti[z]es*, que és una homonimització de l'ant. *frantisses*, der. de *frant*, participi de *frànyer* 'trencar' (< llat. FRANGERE), amb la idea de 'que pot ser partit en dos' (veg. oc. *fraitissa*, *fractissa*, del part. *frait*). Quan van desaparèixer *frànyer*, *frant*, el significat *frantissa* es va quedar sense cap de família i aleshores es va canviar en *frontissa* per atracció de *front*, amb alteracions com *francisa* 21, 30, 43, per homonimització amb *francès*, perquè la peça procedia de França; afegim-hi els menys motivats *franquises* 47, *prencises* 34, *froncides* 181, i els atrets per *frontera*, com *fronterisses* 171, *fronteres* 153; el mot va arribar al murcià *frontiza* i al sard *frontissa*, però dins el domini va rebre, a l'àrea septentrional, la competència del francesisme *xarniera*, *xarnera* (← fr. *charnière*, der. de l'ant. *charne* 'golfo, galfó' [< llat. CARDINE]), que també

va afectar el cast. *charnela*, i, a la franja occidental fronterera amb el castellanoaragonès, el castellanisme *bisagres* (var. *visagres*), no inclòs en el DCVB ni en el DECat, d'origen incert. *Blegadisses* és un derivat de *blegar*, mot d'àrea septentrional, resultat d'un encreuament de *plegar* (< llat. PLICARE) i *doblegar* (< llat. DUPLICARE) i format amb l'infix *-ada-* i el sufix *-issa*.

Altres mots locals presenten interferències amb els *golfos* 69, 92, 126, 127, 132, 138 o les *alguasses* 87, 93, 94, 102, 108, pres de l'arag. *alguaza*; o es basen en una de les seves peces: *ratllada* 7, *reixa* 98, *pernos* 186, *pernis* 130, *gonsets* 172, *gronsos* 178 o *gronses* 183, aquests dos, var. de *gronsa*, deverbal de *gronsar*, pel moviment de les frontisses; l'alg. *cancarèt* 85 és el dim. de *kánkaru*, importat del logudorès i campidanès.

Frontissa i *blegadissa* són mots normatius.

